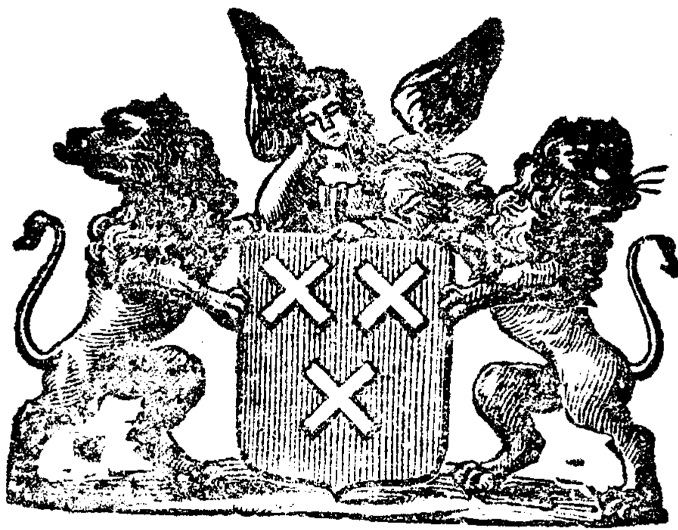
No. 304. 1833.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- Nieuws- COURANT. en Wetenschappelijk Blad.

Zaturdag 21 December.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, ontvangen hebbende rekweste van *Johannes Kroonen*, koperslager, woonachtig alhier, strekkende om de noodige toestemming te erlangen tot het overbrengen zijner koperslagerij, in deszelfs huizinge, staande binnen deze Stad op den hoek van het Rozenmarijnstraatje Wijk B, No. 210.

En vermits, alvorens op het gedane verzoek kan worden gedisponeerd, overeenkomstig het Koninklijk besluit van 31 Januarij 1824 (Staatsblad No. 19) dien aangaande de vereischte informatien de *Commodo et incommodo* moeten worden beleid.

Zoo is het, dat door deze, van het gedane verzoek door *Johannes Kroonen*, aan de Ingezetenen wordt kennis gegeven; met uitnoodiging, inzonderheid aan de bewoners van de huizingen naast aan de opterigten *Koperslagerij* gelegen, om, ingeval iemand zich daartegen zou vermeenen te moeten verzetten, alsdan zijne redenen van bezwaar binnen *veertien dagen* na dato, aan Burgemeester en Wethouders schriftelijk in te leveren, zullende het daarvoor worden gehouden, dat van de toestemming zal zijn gebleken, wanneer te dezen aanzien, het stilzwijgen wordt in achtgenomen, of de reclames daartegen twijfelachtig zijn.

En zal deze worden gepubliceerd en voorts aangeplakt, zoo ter puije van het Stadhuis, als ter plaatse van de opterigtene *Koperslagerij*.

BREDA, den 19den December 1833.

DE ROY, Vt
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad;
H. W. SCHAUIKES.

PUBLICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS DER STAD *BREDA*, gelet op den gemiddelden prijs, waarvoor het mudde Rogge ter weekmarkt binnen deze Stad is verkocht geworden. Namenlijk op de twee dingsdagen *vóór* en den eersten dingsdag *na* St. Lucie, volgens welken maatstaf na den ouden herkomen, de Thornsche marktprijs moet worden geregeld.

Hebben dien ten gevolge de Thornsche markt der Rogge, voor het jaar 1833 vastgesteld, op *vier gulden zeven-en-vijftig cents de Nederl. Mudde of drie gulden een-en negentig cents de Bredasche Veertel.*

En opdat de belanghebbenden hiervan kennis dragen, zal deze worden afgekondigd en aangeplakt, alomme waar zulks te doen gebruikelijk is.

BREDA, den 19den December 1833.

DE ROY, Vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad,
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BREDA. — Gisteren zijn de belgische afgevaardigden niet vergaderd geweest. Heden moeten dezelve zich bezig houden met het voorgedragen ontwerp voor de verlenging van de commissie, die met het beheer der munt belast is tot dat daarvoor eene organieke wet zal zijn aangenomen. Naar men dacht zou in deze zitting het rapport over het oorlogsbudget worden uitgebragt, na welks aanneming de kamer zich waarschijnlijk tot in het begin des volgenden jaars, den 8sten of 10den Januarij, adjourneren zou.

— De belgische *Moniteur* houdt het berigt, dat vorst *Leopold* zijne komst ten troon aan de jonge koningin van Portugal, donna *Maria*, hebbende bekend gemaakt, men van dom *Pedro*, uit naam zijner dochter, een antwoord uit Lissabon van den 23sten November gedagteekend, daarop ontvangen heeft, met den wensch om de betrekkingen tusschen Portugal en Belgie hersteld te zien.

— Ook de katoen-fabriekanten van Doornik hebben zich met een verzoek, in den geest van dat der Gentsche fabriekanten, aan de kamer van afgevaardigden gewend, doch vragen bovendien, als een redmiddel uit den tegenwoordigen benarden toestand, waarin hunne industrie verkeert, even als de Brusselsche fabriekanten, de daarstelling eener handel-maatschappij, voorts een ministerie van koophandel, en de herziening van het douaan-tarief. — De fabriekanten van St. Nicolaas hebben zich insgelijks met een verzoek geadresseerd.

— Blijkens het stedelijk budget van de stad Antwerpen, door de regering thans publiek gemaakt, bestaat de bevolking der stad tegenwoordig uit 75,233 personen. De ontvangsten en uitgaven, die, op de begrooting, voor eene gelijke som voorkomen, bedragen 1,894,000 fr.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 95⅜; Braz. 67¼; Sp. Perpet. 64¼,63¼; 3 pCt. 41; Uitgest. 14⅛; Sicil. 91; Rom. L. 92¼.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 17den December.

Bijzondere berigten van de Spaansche grenzen van den 13den dezer vermelden, dat een agent van den generaal *Castagnon* te Bayonne, ongeveer 150,000 franken had afgehaald, welke door den heer *Aguado* aan het Spaansch gouvernement zijn voorgeschoten; dat hij, terugkomende, op den weg naar Pampeluna, door eene bende insurgenten was aangevallen, doch door de moedige verdediging van zijn eskorte dit gevaar ontkomen. Voorts verhaalde men den 11den dezer te St. Sebastiaan, geheel in strijd met hetgeen gisteren van Madrid werd overgebragt, dat don *Carlos* aan het hoofd van 200 zijner aanhangers, op Spaansch grondgebied was doorgedrongen en dat de generaal *Morillo* hen dadelijk had vervolgd, doch door de vermoeidheid zijner troepen werd verhinderd hen te bereiken.

In Biscaye schijnt *Zabala*, aan het hoofd eener bende van 1000 man, nog steeds de partij van don *Carlos* op te houden; terwijl eene andere bende van 4000 man te Bermuda vereenigd is, doch aldaar op den 11den door den kolonel *El Pastor* zoude worden aangetast.

— De dagbladen vooral der gematigde oppositie, met name de *Constitutionel* en de *Temps*, geven nog dagelijks hoog op van de verdeeldheid die in het ministerie zoude bestaan. De maarschalk *Soult* heeft, zoo men voorgeeft, de uitgaven van het departement van oorlog tot zulk eene hoogte opgevoerd, dat geene zijner ambtgenooten daarvan de verdediging bij de wetgevende kamers durft beproeven, en zal alzoo geheel op zich-zelven staande, niet wel eene meerderheid kunnen verkrijgen, die hem het voorzitterschap van den raad doet behouden. — Intusschen zijn deze voorzeggingen reeds al te dikwerf herhaald en door de uitkomst gelogenstraft.

— De heer *de Talleyrand* vertrekt nog heden avond naar Londen.

— Van Genua schrijft men onder dagteekening van den 8sten dezer, dat de maarschalk *Bourmont* met zijn gevolg in het lazareth der golf van Spazia is aangekomen en quarantaine houdt.

— De kleine raad of het uitvoerend bewind van het kanton Bern, moet op den 7den dezer, met eene meerderheid van 11 tegen 4 stemmen, besloten hebben, om de Poolsche uitgewekenen des noods te dwingen, dat zij van het aanbod van het Fransch gouvernement gebruik zouden maken.

— Te St. Etienne, waar de gewone bezetting reeds voor eenige weken, door twee bataillons van Lyon komende, versterkt werd, duurt de ontevredenheid onder de werklieden voort, en de onophoudelijke pogingen der republikeinsche genootschappen, om daarvan partij te trekken, doen ieder oogenblik voor ernstige ongeregeldheden vreezen.

— Ter beurze van heden (17 *December*) waren genoteerd: 5 pCt. kont. 103,75; op tijd 103,90; 3 pCt. kont. 74,75; op tijd 75,05; Nap. rent. kont. 91,20; op tijd 91,30; Sp. perpet. kont. en op tijd 69¾; 5 pCt. kont. 41¾; op tijd 41½.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 20sten December.

Te 's Hertogenbosch heeft eergisteren, in de zaal van het *Casino*, welke voor de plegtigheid met oranjeboomen en bloemheesters fraai versierd was geworden, de openbare uitdeeling van prijzen aan de leerlingen der koninklijke school dier stad voor de nuttige en beeldende kunsten, plaats gehad. Door den voorzitter en burgemeester der stad, den heer Mr. *A. G. Verheyen*, werd te dier gelegenheid eene doelmatige en welbewerkte redevoering gehouden *over den oorsprong, den voortgang en het nut der Bouwkunst*, waarop de uitreiking der eermedailles geschiedde, na welker afloop de drie verdienstelijke leerlingen *W. Peters*, *C. P. Tonino* en *C. R. Schul*, in gepaste bewoordingen hunne hulde aan Z. M., als beschermheer, aan het stedelijk bestuur en hunne onderwijzers toebragten en hunnen dank betuigden voor de hun te beurt gevallene eer. Des avonds zijn de leden van de te 's Bosch opgerigte broederschap ter bevordering der *schilder - teeken en toonkunst en het aankweken van onderlinge vriendschap* in het lokaal der koninklijke school voor de eerste maal vergaderd geweest; de teekenzaal, waarin de bijeenkomst plaats had, was door de zorgen van den heer directeur en onderwijzer *P. Barbiers* doelmatig en smaakvol versierd; een prachtig collation stond aldaar gereed; gepaste toasten, als op het welzijn van Z. M. onzen geliefden koning, den beschermer van kunsten en wetenschappen, ook bijzonder der koninklijke school, en voorts op dat der overige leden van het vorstelijke huis, door keurig muzijk begeleid, werden en met

algemeene toejuiching gedronken, en voorts den avond in eensgezindheid en gulle vrolijkheid onderling doorgebragt.

— Uit 's Bosch schrijft men van gisteren: Door de aanhoudende stormen, welke sedert verscheidene dagen hebben gewoed, is het water aanmerkelijk gerezen en zijn daardoor de rivieren buiten hare oevers getreden, hetgeen ten gevolge gehad heeft, dat de Empelsche en Litbsche polders zijn ingeloopen en de Orthensche dijk bezweken is, waardoor de landerijen rondom deze stad gelegen, geheel onder water zijn gezet.

In het algemeen is het water in alle onze rivieren in de jongste dagen tot eene aanmerkelijke hoogte gerezen. Uit Nymegen schrijft men van den 17den, dat de Waal in hoogte toeneemt, en van den 13den tot den 17den dagelijks eenige duimen was gewassen. Voor Vianen was eergisteren de Lek tot aan de stadspoorten gerezen. Te Vreeswijk stond het water eergisteren avond 1 el 57 duim onder nul of het noodpeil; in de laatste vier-en-twintig uren was het twee duimen gewassen. Ook de IJssel is buitengewoon hoog en de stroom zoo geweldig, dat de brug voor Deventer geheel is weggespoel en de post van daar zijn weg over Zutphen heeft moeten vervolgen.

— Van Wijk-aan-Zee wordt van den 18den gemeld, dat in den ochtend aldaar op strand is geraakt het kofschip *Helena*, kapt. *Elfering*, met eene lading garst en boter van Wener in Oost-Vriesland naar Antwerpen bestemd. De equipage is door de aldaar geplaatste reddingboot gered.

— Te Nymegen is maandag avond, in den grooten kerkenraad der Nederlandsche Israëlitische Hoofd-Synagoge, onder voorzitterschap van den heer *J. Levison*, met de meeste plegtigheid geïnstalleerd, als opper-rabijn en rabijn-inspecteur in de provincie Gelderland, de Wel-Eerw. Heer *J. Lehman*, zoon van den Wel-Eerw. Heer *L. Lehman*, opper-rabijn te 's Gravenhage.

— II. Maandag is door Nymegen getrokken het 4de eskadron van de 1ste afdeeling kurassiers, komende uit Maastricht en gaande naar Arnhem.

— De Provinciale Groninger Courant van den 17den bevat de navolgende kennisgeving:

» De *Gouverneur van de Provincie Groningen* maakt bij deze bekend, dat hij van Zijne Excellentie den Heere Luitenant-Generaal, Opperbevelhebber der vesting Maastricht, eene missive en dagorder heeft ontvangen, van de navolgenden inhoud:

MAASTRICHT, *den 9den December* 1833.

» De vier veldbataillons der 8ste afdeeling infanterie, het grootste gedeelte der bezetting dezer vesting sedert den aanvang der onlusten, hebbende uitgemaakt, en door miliciens van de provincien Vriesland, Groningen en Drenthe te zamen gesteld, alsnu dezer dagen tot het leger te velde overgaande, heb ik bij eene dagorder van heden de groote diensten, door de verschillende wapenkorpsen dezer bezetting, sedert de Belgische onlusten, aan den dag gelegd, openlijk erkend.

» Deze eervolle onderscheiding kan voorzeker, wat de provincie betreft, aan het bestuur van Uwe Excellentie toevertrouwd, niet anders dan welgevallig wezen; en het is dan ook uit dien hoofde, dat ik de vrijheid neem Uwe Exc. die mede te deelen, als een bewijs, dat de miliceins in deze voor Koning en Vaderland hagchelijke tijden als brave soldaten hunnen pligt gekweten, den roem hunner Vaderen gehandhaafd hebben, en eenmaal als zoodanig in hunne haarsteden eervol bij hunne betrekkingen zullen terug keeren.

» De Luitenant-Generaal, Opperbevelhebber der Vesting,

DIBBETS.

DAGORDER.

» KRIJGSKAMERADEN!

» Koning en Vaderland zijn erkentelijk voor de groote diensten, die gij nu drie jaren in deze vesting hebt bewezen; door uw trouw en dapper gedrag heeft dit aloud Neêrlands bolwerk niet voor oproer of verraad behoeven te zwichten; in de onderscheidene gevechten hebt gij met het zegevierend leger, onder het opperbevel van Zijne Koninklijke Hoogheid den Prins Veldmaarschalk, aan Neêrlands roem nieuwen luister bijgezet, en eene geregte plaats in de geschiedenis van dezen tijd bekomen.

» Het metalen kruis, dat op uwe borst prijkt, zal tot op den rand des grafs het gedenkteeken zijn, dat gij voor de regten van Koning en Vaderland als brave soldaten hebt gestreden.

» De Luitenant-Generaal, Opperbevelhebber der Vesting,

» *(Geteekend)* DIBBETS.

» Voor eensluitend afschrift, De Kapitein-Adjudant,

GREENLEAF.

» De Gouverneur heeft gemeend den inhoud dezer stukken ter kennis van de ingezetenen der provincie Groningen te moeten brengen, in het volle vertrouwen dat zij, moed, trouw en vaderlandsliefde in het algemeen naar waarde wetende te schatten, den hoogen lof, welke daarbij ook aan de *miliciens* van dit gewest wordt toegezwaaid, op den regten prijs zullen stellen, en dat mannen, die zich, in voor Koning en Vaderland hagchelijken tijden, als brave soldaten van hunnen pligt gekweten en den roem hunner vaderen gehandhaafd hebben, wanneer zij eenmaal in hunne haardsteden en bij hunne betrekkingen eervol terugkeeren, in de dankbare achting van hunne medeburgers, de belooning hunner pligtbetrachting zullen vinden."

— Volgens berigten van Java van den 11den Augustus was Z. M. oorlogskorvet *Amphitrite*, kapitein *Machielsen*, Straat Sunda doorgezeild, van Batavia naar Padang, op de westkust van Sumatra, gaande. Aan boord dezer korvet bevond zich Z. Exc de commissaris-generaal van Neêrlands-Indië *van den Bosch*, met deszelfs gevolg. — Te Sourabaija was den 12den Augustus van Macassar aangekomen Z. M. oorlogsbrik *de Meermin*, kapitein *Diemer*, welk schip den gouverneur van Macassar had overgebragt.

'S GRAVENHAGE, den 19den December.

De vergadering wordt ten half twaalf ure geopend. De notulen der vorige zitting worden gelezen en goedgekeurd.

Is ontvangen eene petitie over de wet op de brandstoffen, welke naar de commissie wordt verzonden.

Wordt gelezen het rapport der centrale sectie over het ontwerp van wet *omtrent het beschikbaarstellen van sommen op die, toegestaan bij de wet van den 22 November 1832*. De voorzitter stelt voor, de discussie over deze wet te bepalen op den volgenden dag, doch de heer *Schimmelpenninck*, ondersteund door de heeren *van Dam van Isselt* en *van Nes*, beweert, dat de discussie behoort te worden uitgesteld, tot de ontvangst van het antwoord der regering, op sommige vragen, in de sectien gedaan. Z. E. de minister van financien verklaart, dat het gouvernement op deze vragen geene inlichtingen kan geven, als betreffende aangelegenheden, tot het bijzonder beheer van het gouvernement behoorende.

De beraadslaging over de wet, *tot aanvulling der middelen, bestemd tot dekking van de uitgaven, begrepen in de begrooting over 1833*, is thans aan de orde van den dag.

De heer *de Bordes* heeft twee aanmerkingen tegen de wet, ten eerste, dat de uitgaaf van het jaar 1833 grooter is dan toegestaan was, en dat hiervoor eene afzonderlijke begrooting had behooren voorgedragen te worden, en ten tweede, dat de 93 millioen bij de leening voor buitengewone uitgaven toegestaan, als een *maximum* had behooren beschouwd te worden, maar het daaraan ontbrekende niet als te kort voor de begrooting had moeten worden aangemerkt. Indien hij hieromtrent niet behoorlijk wordt ingelicht door het mondeling antwoord van den minister van financien, zal hij *tegen* de wet moeten stemmen.

Ook de heer *de Jonge* geeft dit zelfde te kennen, zeggende daarenboven, dat de grondwet eene waarheid moet zijn en dat hij gelooft, dat het voordragen der onderhavige wet daar niet mede strookt, daar zij over het beschikbaarstellen van sommen loopt, waarover reeds beschikt is door een besluit der kamer. Bij deze wet toch zouden de gelden, bestemd tot de aflossing der 6 pCts. effecten, dienen moeten tot aanvulling van het te kort over 1833. Dit raakte het nationaal crediet; men kwam daardoor zijne verbindtenissen niet na, en om de gisteren gebezigde vergelijking te gebruiken, de teedere plant werd daardoor aangeroerd. Ofschoon hij door het aannemen der begrootingswetten voor 1834, een offer gebragt had aan den tijd, waarin wij leven, kan hij aan de onderhavige wet zijne goedkeuring niet geven, tenzij door den minister voldoende toegelicht.

De heeren *van Reenen* en *Fockema* spreken in denzelfden geest, ook de heer *Op den Hooff*, die er bij voegt, dat de redactie der wet in allen gevalle zou moeten worden veranderd.

De heer *Frets*, ofschoon deelende in de geuite gevoelens, meent, dat men den vorm moet opofferen en daarom de wet niet moet weigeren, daar er anders eene buitengewone leening zou moeten plaats hebben, hetgeen een' gevaarlijken indruk naar buiten zou kunnen veroorzaken.

De heer *van der Gronden* meent, dat men de wet moet aannemen, omdat het eene verpligting is, die op ons rust, gelden toe te staan voor bestede uitgaven.

De minister van financien betoogt, dat het deficit ontstaan is, voornamelijk uit het niet opbrengen van de leening, tot die hoogte als men verwacht had; en verdedigt verder uitvoerig de wet.

De heer *de Jonge* verklaart met de gegevene inlichting geen genoegen te kunnen nemen; en tot de stemming overgegaan zijnde wordt de wet met 31 stemmen *tegen* 19 *voor*, *verworpen*.

De discussie over de wet omtrent den accijns op de *suiker* is thans aan de orde van den dag.

De heer *Boddaert* verlangt onderscheid in den accijns op sommige soorten van suiker en verklaart zich tegen de wet. Ook de heeren *de Bordes*, *Op den Hooff*, *Beelaerts* en *Kniphorst* hebben aanmerkingen op de wet; laatstgemelde zeide, dat indien de minister besluiten kon om de 12 opcenten op de grondbelasting te laten varen, dit voor hem van invloed zou wezen op het uitbrengen zijner stem. Z. Exc. verklaart daarin niet te kunnen treden.

Ook de heer *van Meeuwen* maakt aanmerkingen op de wet, welke daarop door den heer *Frets* verdedigd, doch door den heer *van Alphen* wordt bestreden.

De minister van finantien neemt het woord, en betoogt, dat de wet, zoo als zij tot hiertoe was, niet opbragt, wat zij opbrengen moest, daar het grootste gedeelte der opbrengst besteed werd tot premien voor de raffinadeurs, welke verkeerdheid door deze wet wordt verbeterd.

Door den heer *van Reenen* worden nog eenige aanmerkingen gemaakt, waarna, tot de stemming overgegaan zijnde, de wet wordt aangenomen met 41 tegen 9 stemmen.

De vergadering wordt opgeheven tot den volgenden ochtend ten 11 ure, als wanneer zal worden beraadslaagd over het ontwerp van wet tot het nader beschikbaar stellen van sommen op die toegestaan bij de wet van 22 November 1832.

— De eerste kamer der Staten-Generaal heeft heden het onderzoek begonnen der door de tweede kamer aangenomen begrootingswetten en de inkooping en aflossing van schuld over 1834.

— Nopens de wet ter beschikbaarstelling der buitengewone staatsbehoeften, is door de Regering, op de bedenkingen van de Staten-Generaal, geantwoord, dat de voorgenomen reductien en bezuinigingen ons echter op het standpunt zullen houden, hetgeen onze toestand gebiedend vordert, terwijl, wat de middelen aangaat, dezelve, buiten zeer onverwachte gebeurtenissen, zullen veroorloven, om in de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal geene buitengewone credieten voor de verdediging van het Vaderland voor te dragen, ja zelfs, eenige hoop opleveren, dat er voor het geheele jaar 1834 geene nieuwe bezwaren uit dien hoofde zullen worden gevorderd. Ten slotte dier antwoorden wordt gezegd, dat wat betreft het verlangen, om eenige opening te ontvangen omtrent de staatkundige aangelegenheden, men opmerkt, dat even als de regering steeds verlangt dezelve te geven, zoo dikwijls dit mogelijk is, daartoe in dit oogenblik echter geene aanleiding is, vermits, behalve den bekenden afloop der militaire overeenkomst te Zonhoven gesloten, en de stappen bij den Duitschen Bond en de Agnaten van het Huis van Nassau gedaan,

niets bestaat, hetwelk tot onderwerp dier verlangde mededeeling zou kunnen strekken.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 15den December.

Uit Weenen schrijft men onder dagteekening van den 26 dezer: Onze laatste berigten uit Griekenland luiden voortreffelijk. Door het geheele rijk heerscht rust, en de handel begint te herleven. » De bestellingen te Triest door de voornaamste Grieksche handelhuizen zijn inderdaad belangrijk, en de regelmatige gemeenschap met Napoli, zoo als de Grieksche regering die door paketbooten heeft verordend, zal den handel uitermate dienstig zijn, en Griekenland tot een entrepot maken van den handel in de Middellandsche Zee en met het Oosten. Men moet het Grieksche regentschap het regt doen wedervaren, dat het gedurende zijn kort bestaan, het onmogelijke heeft gedaan; niet alleen Griekenland maar geheel de handeldrijvende wereld is het dank schuldig; want door den invloed, die handel en nijverheid thans op de volken uitoefenen, en die als 't ware alle door eenen onderlingen band vereenigt, is het een onberekenbaar nadeel, zoodra een der schakels van deze keten verloren gaat, immers, zoo als door de Grieksche omwenteling het geval was, onbekwaam wordt, om de weldaden der beschaving te ontvangen en terug te geven. Het oogenblik schijnt nu daar, dat deze gaping zal worden aangevuld, en Griekenland weldra geschikt zal zijn tot de ontwikkeling van zedelijke krachten, en voor de mededeeling eener beschaving, die met woeker zal vergoeden, wat Europa om de onafhankelijkheid der Grieken te bestendigen, heeft opgeofferd. Onderwijs, opvoeding, landbouw, middelen van gemeenschap, veiligheid van personen en eigendommen, bevestiging van het openbaar krediet, naauwgezette regtspleging, dit alles wordt door het regentschap met vaderlijke zorg gade geslagen. Brieven van geheel onpartijdige handen kunnen niet genoeg het beleid en de werkzaamheid roemen der regenten, aan wien het toekomstig geluk van Griekenland is aanbetrouwd, en er is geen twijfel, wanneer eenmaal het vooroordeel tegen deze natie zal zijn verdwenen, en wanneer men zal inzien, dat de gewone genoegens des levens ook daar te bekomen zijn, dat alsdan dit land door vreemdelingen druk zal bezocht worden, en de vruchtbare bodem, even als de gunstige ligging voor handels-betrekkingen, het eenen trap van welvaart voorspellen, die in de nieuwere geschienis weinig vergelijking vindt."

Het dagblad van Triest voegt hierbij: » De laatste berigten uit Griekenland getuigen, dat sedert het in hechtenis nemen der zaakgezworenen, waaronder ook de zoon van *Kolokotroni* thans behoort, de rust volkomen is hersteld. De verandering in het ministerie schijnt daarenboven eenen gunstigen indruk te hebben gemaakt. De toeleg te Napoli en de onlusten van Tinos hebben vele mannen van karakter, die vroeger de regering ongenegen schenen, tot het regentschap doen naderen, en algemeen is de overtuiging, dat de Koning en de bewindslieden beide dit vertrouwen verdienen, daar zij tot nu toe niets in hun gedrag voorkwam, hetwelk den in tijds ontdekten aanleg konde regtvaardigen. — De Koning bemint zijn volk bovenal, en het regentschap houdt steeds het algemeen belang in het oog."

Iets over de Wet tegen de Woelingen

De aanneming van de voordragt tot verlenging der wet van November 1830 tegen de woelingen enz., door eene meerderheid van 38 op 46 stemmen, in de zitting onzer Staten-Generaal van den 14den dezer, heeft ons, en menigeen met ons, weinig verwondering gebaard. De gronden, welke tegen het in werking blijven dezer wet zijn aangevoerd, waren in vele opzigten gezocht en weinig beteekenend, wanneer men het pathetieke gedeelte van het vertoog des eersten sprekers voor een oogenblik ter zijde wil stellen. Vóór dat de voordragt van het gouvernement bij de Staten-Generaal in overweging was genomen, hadden wij dit vraagstuk, bij ons zelven, in twee gedeelten gesplitst, namelijk: de noodzakelijkheid van de verlenging der wet, met betrekking tot inwendige rust en zekerheid; tweedens, de uitwerking derzelve op buitenlandschen invloed. De uitspraak der kamer zou alzoo moeten doen zien, hoedanig onze afgevaardigden onzen toestand naar binnen en onzen toestand naar buiten beschouwden, en of de blijkbaar eendragtige gezindheid der Noord-Nederlandsche bevolking, werkelijk genoegzame waarborgen van vastheid opleverde, om alle staatsorkanen, die van buiten mogten komen, het hoofd te kunnen bieden. Als stelregel voor ons oordeel over de bedoelde wet, hadden wij aangenomen, dat wetten tegen zekere bepaald aangewezene misdaden, in geenen deele ten nadeele van het moreel eens volks getuigen, noch hetzelve in binnen- of buitenlandsche achting kunnen doen dalen, door de mogelijkheid te veronderstellen, dat die misdaden gepleegd kunnen worden. Vooreerst leven wij niet meer in de tijden van den Atheenschen wetgever, die de oudersmoord onmogelijk dacht. Ook is het beginsel, dat eerst eene misdaad moet begaan zijn, vóór dat men de straf kan bepalen, door de ondervinding van eeuwen als verkeerd, en met de goede instandhouding der maatschappijen als onbestaanbaar, bewezen. Als men het tegenovergestelde als beginsel aannam, zoo als wij het werkelijk door een welbekend blad, hetwelk bij ons te lande uitkomt, en door een regtsgeleerd spreker hebben hooren beweren, dan moesten toch evenzoo alle lijfstraffelijke wetten ten nadeele van de zedelijkheid eens volks getuigen, en niemand toch zal uit de bestaande wetten tegen roof en doodslag willen afleiden, dat men die verordeningen heeft moeten nemen, om een geheel volk te bedwingen niet tot roof en moord over te gaan. Evenzoo als die wetten op *individuen* duiden, evenzoo duidt de wet van 3 November 1830 op een of meerdere personen, die deze of gene misdaad mogten begaan, welke de staatkundige rust van het geheele volk in gevaar zoude kunnen brengen. Wij zien zelfs niet in, waarom zoodanige verordeningen, in onze zoogenaamde eeuw van verlichting, niet altijddurend zouden blijven bestaan. Degeen toch, die niet van voornemen is de maatschappelijke of staatkundige rust op de eene of andere wijze te stooren, zal het weinig deeren, of daartegen wetten bestaan.

Van dit beginsel uitgaande, kunnen wij ons ook in geenen deele vereenigen, met het volgende gezegde van het bovenbedoelde blad: » Men herdenke de wet van 10 April 1815, die zoo lang na de buitengewone omstandigheden, waarvoor zij werd opgesteld, in werking bleef, doch ook naderhand eenen zoo algemeenen tegenstand vond, dat men tot derzelver intrekking eindelijk is moeten overgaan." Door dit gezegde wordt de vrees aan den dag gelegd, dat de onderhavige wet, zelfs na de herboren rust, of na het eindigen der buitengewone omstandigheden, zou blijven voortduren. De aanhaling van deze daadzaak is eerder geschikt, ons gevoelen op dat punt te ondersteunen, wanneer wij de geschiedenis der vier laatst verloopene jaren, als een boek der ondervinding, mogen raadplegen.

Vooraf echter moeten wij onze denkbeelden bepalen op een zeker punt, namelijk: dat eene wet tegen woelingen of rustverstoorders, het wezenlijke middel is om dezelve tegen te gaan; eene waarschuwing, die een weinig meer beteekent, dan de berigten aan tuinen en buitenplaatsen: » *Hier leggen voetangels en klemmen.*"

Wanneer wij dan op dit punt in overeenstemming zijn, dan vragen wij, of men zich in het voorjaar van 1830 niet heeft moeten beklagen, dat de wet van 10 April 1815 buiten werking was gesteld? En wanneer wij dan tot de oorzaken van den tegenstand, waarover meerbedoeld blad spreekt, welke in dien tijd tegen die verordeningen bestond, opklimmen, en dezelve vergelijken met hetgeen later uit diezelfde bron voortkwam, heeft men dan nog niet meer reden, om als grondregel te stellen, dat wijze voorzorgen voor de toekomst even zoo noodzakelijk zijn, als bepalingen, die alleen op tegenwoordige omstandigheden passen?

De wet van 3 November 1830 houden wij voor eene dier wijze voorzorgen, waarin de wetgever, zeer menschkundig, de mogelijkheid van zekere misdaden erkent, terwijl het tevens uit de verklaringen van den minister van justitie wel degelijk gebleken is, dat niet alleen de mogelijkheid, maar ook de zekerheid bestaat, dat onder het eendragtigste volk der wereld pogingen kunnen aangewend worden, die de toepassing van dergelijke wetten vorderen. Hetzij nu die pogingen van buiten of van binnen komen, dit kan bij de beraadslaging over het al of niet doelmatige der wet zelve weinig of niet in aanmerking genomen worden, wanneer het *facto* bestaat.

Wanneer men nu had willen betoogen, dat de bestaande eendragt onder het Nederlandsche volk dergelijke verordeningen onnoodig maakte, dan had men, onzes inziens, ook moeten kunnen betoogen, dat Nederland een ontoegankelijk eiland in de een of andere onbekende zee was. Maar wanneer wij de oogen om ons slaan; wanneer wij zien, wat er buiten die grenzen voorvalt; wanneer wij in het naburig Engeland, België en Frankrijk, de staatkundige woelingen van dag tot dag zien toenemen; wanneer wij, aan den eenen kant, de gouvernements-machine zien verlammen, door het stelselmatig weigeren om de belastingen te betalen, aan den anderen kant, de industriele bevolking, als het ware in massa, tegen den troon met klagten zien opkomen (eene voorbereiding van ernstiger tooneelen), en eindelijk, aan eene derde zijde, twee groote partijen het strijdperk zien naderen, en slechts naar eene goede gelegenheid wachten, om op elkander los te storten, en nogmaals Europa het schouwspel eener groote omwenteling te leveren, dan zeggen wij - is het meer dan gewaagd, te veronderstellen, dat door zeer mogelijk, zelfs waarschijnlijk te wachten staats-orkanen van buiten, niet enkelde of meerdere individuen konden worden medegesleept om den tuimelgeest der eeuw te volgen.

Te meer verwonderde ons alzoo de sluitrede van een onzer geachte leden der vertegenwoordigende vergadering: » Slaan wij de handen in een, voorkomen wij de slechte gevolgen, die zoodanige wet in de toekomst kan opleveren, zeggen wij, dat de ziekte, die vele andere rijken verteert, niet naar binnen slaat; en stemmen wij eene wet af, die in 1830 noodzakelijk heeft kunnen beschouwd worden, doch die het nu niet meer is, en door mij ten minste voor onzedelijk, onstaatkundig en ontijdig gehouden wordt." Eene sluitrede, die wel degelijk eene geheele andere gevolgtrekking in zich bevatte; want waardoor beter de ziekte te weeren, - die [illegible] heerscht, en welker oorzaken, aard en eigenschappen men een [illegible] meer kent dan de *cholera morbus*, - dan door wetten, die, bij het doorbreken der ziekte, ook dadelijk de hulpmiddelen in handen geven, om derzelver voortgang in de geboorte te stuiten? Wij houden het er alzoo voor, dat de bekende vaderlandslievende gezindheid van dien geëerden spreker de praktijk daarbij over het hoofd heeft gezien, om zich aan eene schoone, maar niet toepasselijke bespiegeling over te geven. Wat het blad aanbetreft, dat tegen die wet was opgekomen, diens vaderlandsliefde houden wij van eenen geheel anderen aard, en zeer ligt laat het zich vatten, waarom hetzelve zoo zeer daartegen ijvert.

Overigens zijn ons nimmer klagten tegen het bestaan dier verordeningen ter oore gekomen; en geen mensch is er door in zijne

individuele vrijheid gehinderd geworden; ook heeft het algemeen genoegen gegeven, dat niet vele discussien noodig zijn geweest, om de aanwezige leden van de noodzakelijkheid van de verlenging der onderhavige wet te overtuigen, discussien, die welligt aanleiding zouden gegeven hebben, om in bijzonderheden te treden, die voor alsnog met den mantel der liefde mogen bedekt blijven.

De groote meerderheid, die zich bij de stemming der wet geopenbaard heeft, heeft ons overtuigd en vooreerst wederom gerust gesteld, dat onze gevoelens den toets der algemeene opinie kunnen verdragen. Φ. P.

DE MILITAIRE SPECTATOR.

TIJDSCHRIFT

VOOR HET

Nederlandsche Leger.

De nieuwe serie van den *Militairen Spectator* is met de Uitgave van N°. 11 begonnen, en Redactie en Uitgevers nemen de vrijheid, dit Tijdschrift op nieuw aan de belangstelling van het Leger aan te bevelen.

De *Militaire Spectator* zal blijven voortgaan met het leveren van eene keur van oorspronkelijke en uit de vreemde Militaire Tijdschriften getrokkene artikels over verschillende krijgskundige onderwerpen. Hij zal het gebied zijner bespiegelingen meer en meer uitbreiden over onderwerpen, die aan de krijgskunst naauw verwand zijn, zoowel *Wiskunde*, *Aardrijkskunde*, *Statistiek*, *het Militaire regt*, *Geschiedenis*, *Schei-*, *Natuur-* en *toegepaste Werktuigkunde*. Met gepasten ernst en met Krijgsmansvrijmoedigheid zal hij bestaande daadzaken of nog te wenschen verbeteringen beoordeelen en voordragen, om eene leiding aan bestaande of opkomende denkbeelden te geven, ten einde daarin eene eenstemmigheid van gevoelens te brengen, zoo belangrijk voor allen, en vooral zoo noodzakelijk tot het bereiken van nuttige doeleinden.

Om overeenstemmend met het doel, dat Redactie en Uitgevers zich bij de uitgave van dit *Tijdschrift voor het Nederlandsche Leger* hadden voorgesteld, te kunnen werken, moest hetzelve ook voor de minst vermogenden verkrijgbaar gesteld worden. Om die reden is de prijs van dezen Jaargang, in plaats van *f* 9, op *f* 6,25 bepaald.

Behalve de oorspronkelijke stukken, die door de Redactie worden bewerkt of door hare mede-arbeiders worden ingezonden, levert ook de *Militaire Spectator* het wetenswaardigst uit alle Duitsche-, Fransche- en Engelsche Militaire Tijdschriften, terwijl hij bij, eene toename in deelneming, ook het gebied zijner bespiegelingen meer en meer zal uitbreiden.

Allen, die eenig belang stellen in het Nederlandsche krijgswezen: de Officieren van het Leger, de Geleerden en Letterkundigen van ons Vaderland, worden bij deze nogmaals uitgenoodigd mede te arbeiden aan de oprigting en instandhouding van een Tijdschrift, dat daardoor alleen, in het vervolg van tijden, de hoofdbron kan worden van vele intellectuele genoegens, en ter uitbreiding strekken van het veld onzer denkbeelden in de vroeger opgenoemde vakken van menschelijke kennis.

Bij alle HH. Postdirecteuren en Boekhandelaren in ons Vaderland, kan men zich abonneeren op den *Militairen Spectator*, die maandelijks, op onbepaalde tijden en bij nummers van drie vellen druks in-4°, in twee kolommen gedrukt, verschijnt, en waarvan alzoo, buiten de vellen Bijvoegels, welke *gratis* geleverd worden, de Jaargang 36 vellen druks zal beslaan, tegen den geringen prijs van *f* 6,25 's jaars. De Platen, Plans en Kaarten, die ter opheldering van den tekst noodig geoordeeld worden, zullen afzonderlijk betaald worden, zullende echter de prijs van elk daarvan, nimmer de *f* 0,25 te boven gaan.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DONDERDAG, *den 19den December.*

NEDERLANDEN. pCt.	*laagste koers.*	*hoogste koers.*	*koers 4½ uur*
Werkel. schuld 2½	$49\frac{13}{16}$	$49\frac{7}{8}$	$49\frac{3}{4}$
Dito dito 5	$94\frac{1}{4}$	$94\frac{5}{16}$	$94\frac{1}{4}$
Uitgestelde dito	$1\frac{3}{8}$		
Kansbill. dito	$22\frac{3}{4}$	$22\frac{5}{16}$	$22\frac{3}{16}$
Amort. Syndic. 4½	$88\frac{3}{16}$	$88\frac{7}{8}$	$88\frac{3}{4}$
Dito dito 3½	$71\frac{15}{16}$	72	$71\frac{7}{8}$
Schatkistbiljet. 6	$102\frac{3}{8}$		$102\frac{1}{2}$
Oorlogslasten 5	$100\frac{5}{16}$		
Leening 1831 6	$103\frac{1}{2}$		
Handel-Maats. 4½	$98\frac{1}{4}$		
FRANKRIJK.			
Inschr. Grootb. 3	$76\frac{1}{4}$	$76\frac{1}{2}$	$76\frac{3}{8}$
ENGELAND.			
Dito per 12 Aug. 3			
SPANJE.			
Certificat. Amst. 5	$62\frac{15}{16}$	$63\frac{1}{16}$	$63\frac{3}{8}$
Dito *f* 1000 3	$40\frac{1}{2}$	$40\frac{3}{4}$	$40\frac{7}{8}$
[illegible] pe. Sch. 5	$13\frac{3}{4}$	$13\frac{7}{8}$	$13\frac{3}{4}$
Cert. Bons Lond. 5	18		
NAPELS.			
Certificat. L & B 5			
Dito *Falc. & C.* 5	$85\frac{3}{4}$	$85\frac{7}{8}$	$85\frac{3}{4}$
Leen. Lond. *R.* 5	92		
RUSLAND.			
Obl. *Hope* 1798/1816 5	$101\frac{3}{8}$	$101\frac{1}{2}$	$101\frac{3}{8}$
Dito dito 1828/1831 5	$101\frac{1}{2}$		

pCt.	*laagste koers.*	*hoogste koers.*	*koers 4½ uur*
Cert. dito 18?? 5	$92\frac{13}{16}$	$93\frac{1}{4}$	$93\frac{1}{8}$
Obl. te London. 5			
Certif. te Hamb. 5			
Inschrijv. Assig. 6	$66\frac{1}{16}$		
Certificat. dito 6	$66\frac{9}{16}$		
POLEN.			
Aand. Loot. fl. 300.	$112\frac{1}{4}$	$112\frac{1}{2}$	$112\frac{1}{4}$
PRUISSEN.			
Dito dito R. 50.	92	$92\frac{1}{4}$	$92\frac{1}{4}$
OOSTENRIJK.			
Dito dito *f* 100.			
Dito dito » 250. 4	410		
Metalliek 5	$93\frac{1}{8}$		
Dito Lond. gen. 5			
Dito 2½	50		
Oblig. *Goll & C.* 5			
Dito 4			
Cert. Stadsb. dit. 2½			
Ween. Bankact. 3			
DENEMARKEN.			
Leening te Lond. 3			
BRAZILIËN.			
Dito *Rotschild.* 5	$67\frac{1}{2}$		
GRIEKSCHE.			
Dito te London. 5			

*** Op den 16den December 1833, is te *'s Hage* zeer onverwacht overleden, ons teeder geliefd jongste Kindje SOPHIA, in den nog zeer jeugdigen leeftijd van circa 4 jaren.

P. PISTORIUS.
W. PISTORIUS.
Geboren SCHUFLIJ.

Men gelieve deze algemeene communicatie, ook als bijzondere te willen aannemen.

*** J. B. VAN DEN HOUDT, Mr. Horlogiemaker, te *Waalwijk*, verlangt terstond één KNECHT, als Horlogiemaker, van de R. Katholijke Godsdienst; iemand hiertoe genegen, adressere zich bij bovengenoemden, te *Waalwijk*, in *Noord-Braband.*

*** H. KREFTENIK SCHEFFERS, vroeger onderwijzer bij 's rijks Kweekschool voor School-onderwijzers te *Lier*, door de Edele Achtbare Regering dezer stad toegelaten tot het oprigten eener bijzondere School, op dewelke, behalven de Fransche taal, ook het lezen, schrijven, beredeneerd en werkdadig rekenen, zingen, de Hollandsche taal, Aardrijkskunde, Geschiedenis, de beginselen der Stel-, Meet- en Natuurkunde zullen onderwezen worden, neemt de vrijheid zijne onderneming in het gunstig aandenken van Ouders en Voogden aan te bevelen. Ondersteund door eene veeljarige ondervinding, hoopt hij door eene vaderlijke behandeling, door een oordeelkundig en klassikaal onderwijs, zoo wel ter bevordering eener beschaafde, zedelijke en christelijke opvoeding, als ter ontwikkeling der verstandelijke vermogens, zich het vertrouwen zijner geëerde begunstigers waardig te maken.

De School is geopend op de *Ginnekestraat*, terwijl men nadere informatien kan bekomen bij den Wel-Eerwaarden Heer OOMEN, district-schoolopziener alhier en bij den Wel Edelen zeer Geleerden Heer VERWAIJEN, Rector der Latijnsche Scholen.

BREDA, *den* 9 *December* 1833.

*** J. SOUVEREIN, geëxamineerd Mond- en Tandmeester van *Amsterdam*, wonende te *Utrecht*, heeft de eer te berigten, dat hij alhier te ontbieden of ten zijne huize te spreken is over alle gebreken in bovengenoemde Kunst; zet zeer kunstmatig TANDEN in van één tot geheele ratelier, en heeft ook verscheidene CONSERVATIE MIDDELEN tot onderhoud der Tanden, en om alle gebreken voor te komen; heeft hij van zijne laatste reize van *Keulen*, mede gebragt, de veritable EAU DE COLOGNE, van den Hr. J. A. FARINA, voorzien van Zijn-Ed. Cachet en Circulaire; is gelogeerd bij M. VAN RIEL, in *de Korenbeurs*, op de Markt, tot den 23sten dezer, te *Breda*.

TE HUUR OF TE KOOP:

Twee naast aangelegene HUIZEN, in het beste van de plaats wijk kerk N°. 1335, te *Tilburg*, waarin verscheidene Onder- en Boven-Kamers, STALLING, REMISE en verdere Getimmerten, vrije PLAATS, groote TUIN, die uitkomt aan den Steenweg op *Breda*, waarin eene zeer uitgebreide Affaire kan gedreven worden; te aanvaarden naar overeenkomst; kunnende er *f* 4000, op nader te bepalen tijd van jaren, op blijven staan à 5 pCt. rente; — Te bevragen bij den eigenaar J. A. VAN MEURS, Hz., in N°. 1335, Brieven *franko.*

TILBURG, den 22. November 1833.

STOOMPACKET-VAART

TUSSCHEN

ROTTERDAM EN LONDEN.

In Dienst der General Post-office Londen, voor Passagiers en Goederen.

De Stoompacketten der General Steam Navigation Company, te *Londen*, in bovengemelde Dienst, vertrekken geregeld van *Rotterdam*, *Hellevoetsluis*, *Brielle* of *Scheveningen*, naar gelang van ijsgang of andere verhinderingen, iederen Woensdag en Zaturdag. De Riviervaart niet gestremd zijnde, is het vertrek van *Rotterdam* bepaald op:

Woensdag den 25. December, des morgens ten 9 ure.

Nadere inlichting bij de Agenten, { W. SMITH & COMP. en P. A. VAN ES,

BOEKGESCHENKEN

bij *A. KLOOTS*, te 's GRAVENHAGE, bij BROESE & COMP., te BREDA en verder alom:

I. GUSTAAF RIJZING EN MATTHIJS BIEZER, of *de Vruchten der Opvoeding*; door Ds. VAN SPALL. Met eene titelplaat, in karton. *f* 3,60.
II. GESCHENK VOOR KINDEREN, bestaande in kleine verhalen; door denzelven. Met plaatjes. » 1,20.
III. KUNST EN VERNUFT. Naar het Hoogduitsch van LOHR. Met 25 gekleurde plaatjes. » 0,90.
IV. GEVOLGEN DER ONBEDACHTZAAMHEID, voorgesteld in tafereelen en karakterschetsen; door BLANCHARD. Met plaatjes. » 1,10.
V. OOSTERSCHE ONDERWIJZINGEN, of *Leeringen van Levenswijsheid*, met zinrijke denkbeelden en spreuken van klassieke schrijvers. » 1,80.
VI. WILLEM BAARLAND, voor Jongelingen. » 1,80.
VII. GRAAF BORETIM EN ZIJNE KINDEREN. Twee deelen. » 3,60.

Ook is bij alle Boekhandelaars verkrijgbaar:
BEKNOPTE VERKLARING van — met aanwijzing der *Goede Spellen* voor het *Ombre* en *Quadrille Spel* *f* 0,15.

Te BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.